І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 160. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го СЕРПНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 30, 1966 No. 160. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 29 серпня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ГАРРІ С. ТРУМАН заявив, що він турбується збільшенням відсотків від позичок, бо це може привести до економічної депресії. Труман сказав, що рідко складає тепер публічні заяви, але в цій справі мусів зайняти становище, бо гадає, що вона дуже важлива, і тому, що передбачають ще більші відсотки від позичок. Труман сказав, що ніхто не хоче інфляції доляра, і ніхто не бажає собі дефляції, бо і вона шкідлива для економіки.

НІКСОН ПЕРЕДБАЧАЄ, що економічні клопоти демократичного Уряду дадуть можливість республіканцям виграти цього року вибори, а в 1968-му році здобути навіть становище президента ЗДА. В інтерв'ю з Нешенел Бродкастінґ Компані Ніксон заявив, що сенатор Роберт Ф. Кеннеді атакував президента Джансона і здобув підтримку від численних демократів, головним чином лівих. Ніксон передбачає, що в 1968-му році Президент шукатиме собі сильнішого заступника і кандидуватиме разом із сенатором Робертом Ф. Кеннеді.

СЕНАТОР ДЖЕВІТС ГОСТРО ВИСТУПИВ проти крайнє правих в його Республіканській партії, які можуть принести не тільки велику шкоду Республіканській партії, але і всім крайовим вільним інституціям. Нюйорський сенатор помовляв на Конвенції Жидівських Воєнних Ветеанів в Атлантік Сити, Н. Дж. Він гостро атакував Стейтову Республіканську Конвенцію в Каліфорнії, яка не відсепарувалася від правого Товариства ім. Джана Бирча. Сенатор Джевітс домагається, щоб республіканці відсепарувалися від крайних правил елементів, таких, як Т-во ім. Джана Бирча.

СТРАЙК НА КАНАДІЙСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЯХ почався при кінці тижня, і переговори припинили аж до понеділка 29-го серпня, коли Парлямент збереться на окреме засідання, щоб вирішити кризу на залізницях. Якщо не прийде до порозуміння, то Парлямент зможе наказати залізничникам вернутися до праці, даючи їм тимчасово підвишку в висоті 9 відсотків теперішньої платні. Пізніше мали б спір вирішити в дальших переговорах, або третейський суд вирішив би справу, і обидві сторони мусіли б погодитися на це рішення. Передбачують, що страйк триватиме принаймі до середи 31-го серпня, коли зможе діяти закон, схвалений Парляментом.

ВІДНОВИЛИСЯ СТУДЕНТСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ в Арґентині, коли уряд генерала поручника Хуана Карльоса Онґанії наказав частинно відкрити університет в Буенос Айрес. Під час заворушень поліція заарештувала кільканадцятьох студентів; які домагаються, щоб уряд привернув університетам автономію, яку скасовано 29-го липня. Студенти домагаються резиґнації нового ректора д-ра Люїса Марії Ботета. Д-р Ботет заявив, що конче треба привернути авторитет влади, і він покличе поліцію, щоб був порядок в університетських будинках. Частина учнів вже працювала, але інші учні - демонстранти їх викидали зі шкільних заль і лябораторій.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ЗВЕРНУВСЯ до південно-в'єтнамського уряду з суґестією, щоб той, шукаючи можливостей закінчення війни у В'єтнамі, нав'язав якимсь шляхом безпосередній контакт з урядом Північного В'єтнаму, — твердить один італійський часопис. Папа буцім-то вважає, що у безпосередньому контакті вільних В'єтнамців з в'єтнамськими комуністами можна буде найлегше знайти формулу порозуміння.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ЗГОЛОСИВ ФОРМАЛЬНИЙ ПРОТЕСТ проти поведення так званих „червоних ґвардій" у Пейпінґу, які демонстрували перед совєтською амбасадою та примусили авто з шарже д'афер совєтської амбасади вернутись з дороги на летовище до амбасади, при акомпаніяменті лайок на адресу СССР. Вулицю, при якій міститься совєтська амбасада, перейменовано на вулицю „Боротьби проти нових ревізіоністів", з виразним натяком на СССР. Хуліґанські вибрики „червоних ґвардистів" дійшли вже до того, що вони нищать музейні пам'ятки з давнього минулого, як „пережитки". Совєтська преса твердить, що в сутичках з китайцями які почали ставити спротив „ґвардійцям", згинуло 9 отаких червоних хуліґанів, підтримуваних урядом.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАНТ ДІСТАВ листа з підписами 177 американських конґресменів, які закликають його залишитись надалі на свому службовому становищі. Між тими підписами є також конґресмени Карль Алберт, лідер демократичної більшости в Палаті Репрезентантів, і Джералд Форд, лідер республіканської меншости. Американські конґресмени підтримують становище державного секретаря Діна Раска і амбасадора ЗДА в ОН Артура Голдберґа, які заявилися за кандидатурою У Танта. Сам У Тант ще не рішився остаточно, чи він має кандидувати на наступну каденцію.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗВЕРНУВСЯ з закликом до СССР, щоб той „залишив доґми й словництво з часів холодної війни" та приєднався до ЗДА у справах спільних інтересів. Президент зробив той заклик у своїй промові минулої п'ятниці 26-го серпня ц.р. на терені Крайової станиці дослідів над реактором, за 45 миль від Айдаго Фоллс, в стейті Айдаго. У названій станиці витворюють атомову енергію для мирних цілей. Президент підкреслив, що війна у В'єтнамі має льокальний характер і обмежені цілі і не повинна бути перешкодою для підписання такого договору, як порозуміння проти поширення атомової зброї.

В ДНІ ПРИЇЗДУ ФРАНЦУЗЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА де ҐОЛЛЯ ДО ФРАНЦУЗЬКОЇ ПОСІЛОСТИ СОМАЛІ у СХІДНІЙ АФРИЦІ, ВИБУХЛИ там такі протифранцузькі заворушення, що де Ґолль був примушений відкликати заплановану промову і мерщій відлетів до Етіопії. Там парадно приймали його. Де Ґолль заявив готовість Франції допомогти збудувати в Етіопії один шлях.

ПІВНІЧНО - В'ЄТНАМСЬКІ ЛІДЕРИ ТАЙКОМ ПЕРЕВЕЛИ наради з совєтськими головачами над Чорним морем — твердять західні кореспонденти у Москві. Прем'єр Північного В'єтнаму Фан Ван Донг і міністер військових справ ген. Во Нґуєн Чіяп буцім-то прилетіли до ближче неназваної місцевости над Чорним морем, коли там перебували Леонід Брежнєв і Алексєй Косиґін. Про ті відвідини і переведені наради не проголошено ніякого навіть не зупинилися були у Москві.

Орбітер 1 потверджує дотеперішні відомості про Місяць

Вашинґтон. — Лунар Орбітер впродовж двох тижнів переслав на Землю численні світлини поверхні Місяця і два фота Землі та 15 знімок тієї сторони Місяця, якої не видко з Землі. Його випущено 10 серпня, і від того часу Орбітер І дістав із Землі 1,917 наказів, які точно виконав. 14-го серпня Орбітер дістався в околицю Місяця і почав довкола нього кружляти. Представник Дослідчого Центру Ліллі́ям Г. Майкел заявив, що Місяць виглядає, як досі, на „гостинну" плянету у відношенні до людей. „Ми знали про його „романтичні" прикмети вже давніше, але тепер стверджуємо, що він дозволяє себе фотографувати, одночасно виявляє нам свої дива" — каже науковець Майкел. Науковці знали про величину Місяця, його форму, густоту його маси його ґравітаційну силу тільки на основі математичних калькуляцій, зроблених на Землі. Коли б ці всі дані не були правдиві, то Лунар Орбітер І не міг би був згідно з призначенням почати точно кружляти довкола Місяця, ані пізніше неможна б було зміняти наказом із Землі орбіту Лунара. Оцей успіх із Орбітером дає надію, що і дальша праця для здобуття Місяця вдасться американським науковцям і технологам.

Президент з'ясовує різні проблеми, відзначаючи 58-роковини з дня своїх народин

Джансон Ситі, Тексас. — Президент Джансон 27-го серпня відзначав 58-мі роковини з дня своїх народин на своїй фармі, і з цього приводу запросив журналістів на пресову конференцію. Президент в одногодинній промові порушив різні актуальні проблеми внутрішньої і закордонної політики. Він казав, що і його батько і дід, які були членами стейтової Тексаської Леґіслятури, турбувалися тим, щоб піднести економічно населення цієї країни. Цим самим турбується і він ціле своє життя, бо він, від молодих літ, бачив, як важко жилося деякій частині населення ЗДА. Президент згадав статтю в „Ню Йорк Таймсі" з 1908-го року, коли він народився, і коли президентом ЗДА був Теодор Рузвелт, і коли тодішній президент турбувався фармерською проблемою, справою великого бизнесу та пресою, яка виступала проти урядової політики. Джансон сказав: „Бачите, що 58 років пізніше Президент цієї країни має ті самі проблеми, що і колись". Президент заявив, що почувається щасливим, бо може служити в здоров'ї своїй країні, і тому, що бачить, як здійснюються його молодечі мрії про те, щоб ЗДА розвивалися, і щоб населення цієї країни могло жити на щораз вищому життєвому рівні. Щодо закордонної політики, то Президент сказав, що треба, щоб комуністи в світі зрозуміли, що ЗДА хочуть миру.

Концерт на пошану Івана Франка, влаштований студентами Курсів Українознавства, був атракцією кінця тижня на Союзівці

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. Одні́єю з найкращих суботніх імпрез на цій оселі УНСоюзу в Кетскильтських горах був влаштований управою і студентами Курсів Українознавства вечір для вшанування Івана Франка в 110-річчя народження і в 50-річчя його смерти. Концертову частину вечора, зорганізованого за почином керівника курсів проф. В. Стецюка, започаткував своєю доповіддю про І. Франка і його добу проф. Роман Смаль-Стоцький, президент Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка. У добре виголошеній і змістовій доповіді промовець насвітлив соціяльне поневолення українського селянства і робітництва в добу перед виступом Івана Франка і, в десятиріччя його творчої і громадської діяльности, з'ясовуючи водночас значення І. Франка, як провідника-Мойсея в боротьбі українського народу за його національне і соціяльне визволення. Дальшу програму концертової частини виповнили деклямації Уляни Близнак та Орисі Пащак, як також виступи двох ансамблів бандуристів з-поміж студентів — по 12 бандур — вишколених і ведених проф. Романом Левицьким, які в супроводі хору студенток відіграли і відспівали дві пісні до слів Франка. Другу пописову частину вечора виповнили, крім чергових двох виступів хору й ансамблю бандуристів під проводом проф. Р. Левицького, українські національні танки, що ними проводив і їх пояснював відомий український балетмайстер Володимир Бакад, невтомний учитель танків на Курсах Українознавства уже цілих 10 років. Вишколені ним студенти вивели ряд групових й індивідуальних танків, здобуваючи своєю вмілістю і прецизністю признання й теплі аплявзи численно зібраної публіки. З індивідуальними танками виступали: Роман і Маркіян Комічаки, Ф. Флис, Д. Бобечко, і Юрій Васильців. Проводив вечором Володимир Гентиш.

Вечором мистця Олександра Климка завершено серію недільних літературно-мистецьких вечорів на Союзівці

Союзівка, Керщгонксон, Н. Й. — В неділю 28 серпня ц. р. тут у концертовій залі „Веселки" відбувся останній із серії започаткованих цього літнього сезону Управою Союзівки літературно - мистецьких та інформаційних вечорів, що їх відбулося разом вісім. В програмі цього останнього вечора був виступ відомого українського мистця-маляра, архітекта і декоратора Ол. Климка, який розповів про оформлювання театральної і фільмової сцени та телевізійного тла, демонструючи свою розповідь проєктами виконаних ним декорацій, як також малюнками, виконуваними на очах глядачів. Відрив вечір словом про мистецький шлях і досягнення Олександра Климка ред. Б. Кравців. У процесі своєї розповіді і демонстрування мистець відповідав на запити чисельно зібраних глядачів. Крім проєктів декорацій під час вечора відбувалася виставка деяких малярських праць О. Климка, одну із яких, а саме Собор св. Юра у Львові, мистець подарував на будову української католицької церкви св. Трійці в Керґонксоні. Проголошення щасливого здобувця цього образу відбудеться під час Дня Праці в понеділок 4 вересня ц. р.

РЕДАКЦІЙНА ПІДКОМІСІЯ ПІДГОТОВНОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ СКЛИКАННЯ СКВУ ВІДБУЛА НАРАДИ, СХВАЛИЛА ПРОЄКТИ ЗАКЛИКІВ І РЕЗОЛЮЦІЙ

Гемилтон, Канада. — Минулої суботи й неділі, 27 і 28-го серпня, тут у приміщеннях готелю Шератон відбулися пленарні наради Редакційної Підкомісії Комітету Пан - Американської Української Конференції для скликання Світового Конґресу Вільних Українців, під час яких прочитано, перевірено, обговорено та доповнено і узгіднено, а в результаті схвалено остаточні проєкти текстів маніфестів, звернення і резолюції для Світового Конґресу Вільних Українців. Редакційна Підкомісія Підготовчого Комітету ПАУК для скликання Світового Конґресу Вільних Українців була створена на нарадах згаданого Комітету в Торонті 15 і 16-го квітня ц. р., на яких вирішено скликати Світовий Конґрес Вільних Українців (СКВУ) в листопаді наступного, 1967-го р., в Ню Йорку. В нарадах Редакційної Підкомісії в суботу й неділю взяли участь Микола Плавюк, д-р Теодор Гуменюк, д-р М. Кушпета і ред. Олександер Матла з Канади та голова Організаційної Комісії Підготовчого Комітету Йосип Лисогір, ред. І. Білинський, д-р Матвій Стахів та ред. А. Драган з Америки. Не міг взяти участи в нарадах ще один член Підкомісії, д-р Володимир Душник, який хвилево перебуває на іншому континенті. Наради відкрив, вітаючи гостей, і опісля ними проводив п. М. Плавюк. Під час нарад прочитано, обмірковано й узгіднено приготовані поодинокими членами Підкомісії тексти проєктів маніфесту про скликання СКВУ, закликів СКВУ до українців в Україні та до українців у вільних країнах Усі ці узгіднені тексти тепер переслано до Програмової Комісії в Вінніпеґу і вони будуть предметом дальшого розгляду чергових нарад Підготовчого Комітету ПАУК для скликання СКВУ, що мали б відбутися в жовтні ц.р. Після схвалення, усі проєкти будуть переслані для остаточного одобрення всім передбаченим учасникам СКВУ.

Етіопія відмовляється від пакту приязни з Францією

Аддіс Абаба. — Етіопський імператор Гайле Селяссі рішив відкинути французький проєкт щодо пакту приязни між Етіопією і Францією. За неофіційну причину подається острах Етіопії, щоб пакт приязни з Францією не був в очах всіх інших африканських країн доказом згоди Етіопії на дальше панування Франції в сусідньому Сомалі — останній африканській країні, де ще існує французька влада поруч із місцевими автонічними правами. Вправді Франція покликається, що Сомалі само рішило в народному референдумі залишитися при Франції, але самостійницькі демонстрації, які відбулися в столиці Сомалі Джібутті в сам день приїзду туди де Ґолля в минулому тижні піддають під сумнів симпатії сомалійців до французької влади. Щоб осолодити гірку пігулку з відкиненням ідеї про пакт приязни — етіопські власті маніфестували на кожному кроці „радість" з приводу приїзду туди французького президента. Гайле Селяссі прославляв де Ґолля на величавому бенкеті, як „мужа, що формує долю людськости", всі етіопські газети повні похвал для де Ґолля, а головний майдан в Аддіс Абабі перейменований на „площу де Ґолля". Реванжуючись за бенкет у честь де Ґолля — французька амбасада влаштувала величавий бенкет у честь Гайле Селяссі.

Сенатор Даґлес підписав петицію СУСТА для видання марки Тараса Шевченка

Сенатор Пол Г. Даґлес, головний промовець на бенкеті 19-го Конґресу Національної Студентської Асоціяції ЗДА, який відбувається в Іллинойському Університеті в Урбані, підписує книгу — петицію СУСТА для видання поштової марки Тараса Шевченка в серії волі поневолених народів. Книгу тримає президент СУСТА, студент Іллинойського Університету в Урбані, Богдан Сацюк.

Урбана, Ілл. — 19-тий Конґрес Національної Асоціяції ЗДА (ЮСНСА) був започаткований бенкетом в студентській юнії Іллинойського Університету в Урбані, 20-го серпня ц. м. Головним промовцем бенкету був демократичний сенатор Пол Г. Даґлес, який говорив про досягнення і завдання американського уряду, звертаючи особливо увагу на шкільництво, вищу освіту, і добробут. Після 45-хвилинної промови присутні делеґати і гості (коло 275) вшанували сенатора Даґлеса овацією. Присутніми на бенкеті були також представники Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) на конґресі ЮСНСА: Мирослава Голубець — редактор студентських справ „Горизонтів" і Богдан Сацюк, — президент СУСТА, як також Роналд Едуардо, — скарбник СУСТА, і Зенон Голубець — кол. віце-президент СУСТА.

Після офіційного закриття бенкету, репрезентація СУСТА підійшла до сенатора Даґлеса. Богдан Сацюк вручив сенаторові найновіше число „Горизонтів", англомовного журналу СУСТА, яке сенатор Даґлас прийняв, кажучи, що він завжди підтримував українців і хотів би бачити Східню Европу без втручань Росії. Сенатор Даґлес радо вписався до книги — петиції марки Тараса Шевченка,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Представники „Провидіння" на добросусідських відвідинах в УНС

Джерзі Сиrі. В середу, 24-го серпня ц. р. представники Союзу Українських Католиків „Провидіння"; його головний предсідник Впр. о. Мирослав Харина, гол. секретар дир. Степан Спринський, гол. фінансовий мґр. Теофіль Кульчицький та гол. Радний Впр. о. декан Антін Борса, при нагоді своїх відвідин у місцевій українській католицькій парафії св. Петра і Павла, склали добросусідську візиту Головній Канцелярії Українського Народного Союзу та В-ву „Свобода". Гостей привітав гол. предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір і вони опісля, під час відвідин і спільного обіду та в розмові з головними екзекутивними урядовцями і редакторами „Свободи" живо інтересувалися працею і проблемами УНС і „Свободи", які в більшості є спільні і для „Провидіння" та інших наших подібних установ. На фотознімці, знятій під час відвидин, у першому ряді сидять (зліва): гол. предсідник „Провидіння" Впр. о. Мирослав Харина, гол. предсідник УНС Йосип Лисогір, гол. радний „Провидіння" і парох Джерзі Сиrі та декан Ню Джерзі Впр. о. Антін Борса. Стоять зліва): заступник гол. предсідника і керівник рекордового департаменту УНС Володимир Сохан, гол. секретар „Провидіння" дир. Степан Спринський, гол. касир УНС Іван Кокольський, гол. фінансовий секретар „Провидіння" мґр. Теофіль Кульчицький та гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох.

Закінчився вишкільний табір „Стежки Культури"

Вовча Тропа, Іст Четгем, Н.Й. — Тут закінчився в суботу 27-го серпня вишкільний табір „Стежки Культури", що його заініціював і ним проводив курінь пластунок „Перші Стежі". Табір „Стежки Культури" почав свої зайняття в суботу, 13-го серпня і тривав два тижні. В першому тижні учасниці табору слухали виступів українських письменників Євгена Маланюка, Богдана Кравцева, Людмили Коваленко, Остапа Тарнавського, Миколи Понеділка, Юрія Тарнавського, Богдана Рубчака і Патриції Килини, літературознавця і мовознавця Пантелеймона Ковалева, мистців Едварда Козака-Ека і Богдана Певного, артиста Володимира Мельника, і журналістки Ані Бойцун, як також відвідали концерт Бостонської Симфонічної Оркестри, оглядали театральну виставу і побували в дооколичних американських музеях. У другому тижні таборування учасниці мали нагоду прослухати доповіді Святослава Новицького про кіно, мистця Слави Геруляк про кераміку з демонстрацією мистецького оформлення кераміки, д-ра Ігоря Соневицького про українську музику, інж. Тита Геврика про українську архітектуру і д-ра Миколи Кузьмовича про ук-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Закінчилися табори новаків і юнаків на Вовчій Тропі

Вовча Тропа, Іст Четгем, Н. Й. — В п'ятницю, 26го серпня офіційно були закриті виховні табори пластунів на „Вовчій Тропі" в Іст Четгем. В четвер, 25-го серпня на поляні серед лісу, де юнаки розбили шатра для свого таборування, відбулась процальна ватра, в якій взяли участь також учасниці вишкільного табору „Стежки Культури", що розбив свої шатра в другому кінці простірної пластової оселі. Другого дня після полудня відбувся апель і офіційне закриття табору юнаків. До юнаків промовив їхній командант пластун сеньйор Тарас Триш, бажаючи їм, щоб все те, що вони здобули на таборі залишилось якнайдовше в їхніх серцях і умах. Табор новаків відбув окремо свою ватру. У п'ятницю, 28 серпня під вечір відбулось офіційне закриття табору, що його доконав командант табору новаків пластун сеньйор Володимир Мельник. Того ж дня богослуження відправив капелян пластової оселі о. В. Данилів. В таборі побувало около триста пласдунів. Адміністраційний провід спочивав в руках В. Сушкова. Впродовж місячного таборування на оселі постійно була лікарська опіка, що її виконували лікарі-пластуни д-р Лемішка, д-р Коструб'як і д-р Волянський. Табор дуже розбудувався в цьому році, має нову простірну їдальню і кухню, нову їдальню для таборовиків під шатрами на гірці, нові бараки для новаків, та ще й гарно приладжену кафетерію для гостей і нову крамницю.

Змагання „Тризуба" із Збірною Шикаґа закінчилися нерішеною

Шикаґо. — Футболісти „Тризуба" з Філядельфії, які недавно здобули вже четвертий чемпіонат ЗДА, відбули 28-го серпня ц. р. товариські змагання на виїзді із Збірною міста Шикаґа. В дружині репрезентації міста грав ряд відомих футболістів із Роєм на чолі та з трьома змагунами „Левів": Ногою, Бальбоа і Кампосом. Ця товариська зустріч закінчилася безворітною нерішеною 0:0. в Дружині „Тризуба" вив'язалися добре оборонні лінії, а головно воротар Тарнавський. Напад „Тризуба" кондиційно був слабший і тому не видержав цілих змагань. Змаганням приглядалося понад 2,000 осіб.

• **В Бомбаї в Індії** арештовано 2,000 осіб що їх поліція окреслила, як „хуліганів" і „антисоціяльний елемент", у зв'язку з проголошеним лівими опозиційними партіями 24-годинного протестаційного генерального страйку. Власті боялися, що це буде добра нагода для шумовиння — грабувати крамниці й напастувати людей.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Новий ізоляціоналізм

Віце-президент Гюберт Гомфрі, промовляючи минулого тижня на конвенції американсько-жидівських ветеранів в Атлантік Сіті, заявив, що особи, які критикують участь ЗДА у В'єтнамській війні — це здебільша речники „нового ізоляціонізму", що радять займатися радше внутрішньоамериканськими справами й витрачати гроші на власні потреби, як на війни у чужих країнах. Гомфрі слушно звернув увагу на те, що в нинішніх часах внутрішні крайові й закордонно-політичні справи неподільно пов'язані, і, коли б проголосити нині байдужість у відношенню до різних подій у широкому світі, то швидко прийшлось би витрачати куди більше грошей і приносити куди більші жертви крови, як це робиться тепер у В'єтнамі.

Г. Гомфрі заторкував дуже цікаву проблему. Відомо, що сучасні критики американської політики у В'єтнамі діляться на різні категорії. Найперше, є між ними ті поважні громадяни, що їх Гомфрі окреслив, як „зрештою відповідальні американці", які стурбовані тим, чи В'єтнамська війна не втягне Америку у ще більшу війну із куди більшими людськими та матеріяльними втратами. Другу категорію становлять, так би мовити „принципові" пацифісти, для яких мир є ціллю самою для себе і які готові заплатити всяку ціну за збереження миру. Велику частину критиків становлять люди наївні, збаламучені, які не орієнтуються в міжнародній проблематиці й у плянуванні політики на дальшу мету. Є, врешті, такі, які свідомо йдуть за комуністичними гаслами, хоч і з-поперед них не всі свідомі того, що діють вони на шкоду рідній країні і рідному народові. Гюберт Гомфрі мав на увазі таких американських патріотів, вузький та анахронічний патріотизм яких залишився позаду часу і революційної зміни відносин у світі.

У доктрині Монро з 2 грудня 1823 року сказано, що застерігаючись проти втручання европейських держав у справи Західньої гемісфери, Америка з свого боку „не буде втручатись у внутрішні турботи будь-котрої держави і вважатиме кожний існуючий уряд де факто, як зобов'язуючий для нас". Коли б нині суворо триматися букви тієї декларації з-перед близько півтораста років, то Америка повинна б визнати й погоджуватися з режимами Кастра на Кубі, Ульбрихта в Східній Німеччині, Мао Тсе-тунга у Китаї, взагалі не цікавитися справою цілої чи поділеної Німеччини, чи такими справами, як орієнтація на Москву єгипетського Нассера або орієнтація на Пейпінґ індонезійського Сукарна. Дивлячись крізь пальці на махінації московського і пейпінського пропаґандивних апаратів на американському континенті й на утримання Куби коштом Москви та її сателітів, ЗДА практично відклали доктрину Монро до архіву, а зберігають її тільки в тому пункті, коли йдеться про визнання створеного большевиками статусу кво в Східній Европі. Якщо доктрина Монро мала свій глузд в 1823 році і має його ще й сьогодні, коли йдеться про береження американського континенту проти чужих імперіялістичних зазіхань та розкладових дій, то все ж вона зродилася з почуття ізоляційної постави Америки. Ізоляціонізм в Америці зродився передусім з її географічного положення між двома великими океанами. В Англії теж були настрої „блискучої ізоляції", які виникли з почуття безпеки, що море ділить її від европейського континенту й Скандинавії.

З винаходом летунства і ракет, з розвитком економіки, що тісно пов'язує різні країни світу, з розвитком вселюдської культури — ізоляціонізм став нісенітницею. Ще в листопаді 1919 року, коли американський Сенат відкинув ратифікацію Версальського договору з формальною арґументацією, що інтереси Америки не є достатньо ґарантовані у статуті Ліґи Націй, насправді діяли в Америці ізоляціоністичні настрої, як наслідок невдоволення політикою Відро Вільсона і його державного секретаря Роберта Лянсінґа на Паризькій конференції. Однаково Вільсон у 1916 році, як і Ф. Д. Рузвелт у 1932 році кандидували під гаслами — зберігати Америку поза европейською війною, — але і вони обидва були примушені розвитком подій таки включити ЗДА у ті дві світові війни.

Великий вплив на сучасний — нескристалізований, нескоординований і несформульований — новий американський ізоляціонізм має той ліберальний світогляд, що змушує ставитися з найбільшою толеранцією до комунізму, як ідеології, на яку мають право її визнавці, яка мовляв, не порушить американської системи, а тому не шкідлива, бо до того ж еволюціонує в сторону демократії. Тому цей лібералізм настороженнй супроти такої закордонної політики, яка диктувала б Америці активний виступ проти комуністів у будь-котрій країні світу. Все одно — така течія не має ані практичного значення, ані ніякої майбутности. Колеса історії, колеса технічного поступу, колеса могутнього розвитку міжнародної економіки неможливо завернути назад.

Мих. Килимний

РЕҐРЕС, А НЕ ПРОҐРЕС

Куритиба. На XXIII з'їзді КПСС Л. Брежнєв запевняв: „У світі немає такої сили, яка могла б підірвати або ослабити нашу непохитну вірність марксизмові-ленінізмові. Коли б це справді було так, то через певний час культурний, цивілізований світ прийшов би до свого власного знищення, тобто до здичавіння, найдальшої примітивізації".

Комуністичні пропаґандисти торочать, що Маркс і Ленін найкраще зрозуміли закони розвитку суспільства і накреслили єдиноправильний шлях для людства.

Про закони розвитку суспільства можна говорити як про щось умовне, бо ніхто ніколи не приймав, не схвалював, не укладав їх в окремий кодекс. Правда, на цю тему багато писали різні філософи, публіцисти, політики, але життя йшло й розвивалося незалежно від норм та засад, які намагалися йому накинути. Куди доречніше казати про вдале чи не вдале відображення минулого, показу сучасного та передбачення майбутнього. Такий характер мали й мають, зокрема, державні конституції, з часом змінювані, а то й уневажнювані та заступлювані новими.

Що ж зробив Карл Маркс, а за ним Володимир Ленін?

Вони, як і багато їхніх сучасників, як і ми, нині сущі на Землі, завважили довкола себе багато недосконалого і суперечливого. Дивлячись на те все, Маркс почав думати над можливостями направити існуючий стан, доосновно поліпшити його. І тієї ж хвилини він ступив на хибну дорогу.

Марксові сподобалось життя первісних людей, як його уявляли собі тогочасні вчені, і звідси походить його захоплення „первісним комунізмом", всевладною, всім порядкуючою і самовистачальною громадою - комуною. За подібних умов, твердив він, не потрібні держави, уряди, партії, військо, поліція, приватна власність, гроші. І ті уявні „штани первісности" він почав теоретично натягати на сучасну йому та наступні епохи. Комуністичні провідники запевняють, що уроєне Марксом і Леніним комуністичне суспільство — це вже остаточна, незмінна форма його розвитку. Отже з чого людство почнало, тим мусить і скінчити.

Маркс не усвідомив того, що непроглядну кількість років людство не змаркувало, не пустило за вітром. Маркс не помітив різниці між готентотським житлом і версальським палацом. Послідовники Маркса, сучасники Леніна (зокрема Коллонтай) пішли ще далі: вони навіть стали супроти родини-сім'ї, вважаючи її витвором суспільства не доби „первісного комунізму", а пізнішої доби, що згодом перейшло у феодальне суспільство.

Людство розвивалось, удосконалювалось, робилося культурнішим та цивілізованішим. Одночасно воно зростало кількісно. Не будемо тут спинятися над постанням родини-сім'ї, племені, громади, а потім країни-держави. Не будемо заходити і в праісторію, коли народжувались людські мови, культури, цивілізації. Але рішуче підкреслимо, що все це сталося наслідком розвитку, а не занепаду, приходило шляхом проґресу, а не реґресу.

Маючи щось спільне, споріднене, люди вже не могли обходитися самими миґами в зносинах між собою. Почала відчуватися потреба в спільній мові, в організації життя, в законах і т. д. Це відчування нових потреб стосувалося всіх ділянок людського життя: побутової, релігійної, економічної, соціяльно, культурно - освітньої ..

От Маркс проти грошової системи. А гроші з'явилися теж наслідком розвитку людського суспільства. Натуральний обмін уже нікого не зміг задовольнити. Так само нікого вже не могли задовольнити спеціяльні кошики, що їх уживалося як валюту (як було, скажімо, в Перу), куснї металів тощо. До зручних у масовому обігові паперових грошей, як відомо, прийшло не скоро. Подібне стосується торгівлі, влади, витворення суспільних станів, кляс, форм державного правління.

Правда, ніколи, зокрема в улюбленому Марксом „первісному комунізмі", повної досконалости в усьому не осягалося, бо людське суспільство ніколи не стояло на місці, а завжди рухалось вперед, вимагаючи щораз нових реформ. Та й сама людина не є істотою досконалою.

Розвиток людського суспільства ускладнює життя і вимагає постійних змін, задоволення щораз нових потреб. Часто це не проходить плавко і повільно, а викликає вибухи, воєнні і революційні, бо старе, звикле, що вже ввійшло в побут, психіку не тільки окремих осіб, а й народів, не радо поступається своїм місцем новому.

Карл Маркс, образно висловлюючись, повернув кота хвостом наперед. Старе, як світ, він видав за найновіше, найдосконаліше та найпроґресивніше. Оті всі його „незаперечні закони" про відмирання держави, суспільних кляс, влади, війська, поліції, про комуністичне суспільство — все це „теорія" заарканення людства і відтягнення його на незчисленні тисячоліття назад.

Ленін, приймаючи Маркса, теж захоплювався марксівською „повноцінною громадою", але вже в її російському варіянті — „общиною". І тому в економічному житті він застосовував методи з часів татарської неволі: збирання данини - податей в формі „продрозверсток" та „хлібозаготівель". Але, хоч він казав, що в майбутньому комуністичному суспільстві „з золота будуватимуть виходки", валютовим справам приділяв велику увагу і довів „червонець" до доволі високої вартости.

Сталін, ідучи теоретично за Марксом і Леніним, в практиці ставив собі за взірці Івана Лютого, Петра І., а то й єгипетських фараонів.

Мао Тсе-тунґ так „розвинув" і „поширив" марксизм, що в його „народних комунах" людське життя зійшло на рівень тваринного.

Косиґін, який на XXIII партійному з'їзді говорив: „Комунізм для нас не абстрактний ідеал, а об'єктивна історична необхідність", практично переводить працю промислових підприємств на капіталістичну систему, вимагаючи від директорів фабрик і заводів передусім прибутку.

Наставлення Маркса й марксистів на доісторичну минувшину призводить увесь комуністичний табір до систематичного відставання. Там же, де теорію Маркса застосовують уже близько 50 років, в СССР, так далеко зайшли назад, що не тільки купують хліб за кордоном, а й звмовляють в італійській фірмі „Фіят" будівництво нового автозаводу, а в Бразилії купують холодильники, електричні праски, вакуумапарати і ін. Одночасно в червоній імперії народжуються нові кляси, виростають грубі стіни між упривілейованими і упослідженими.

Хоч Марксову та Ленінову науку їхні „вірні учні" прочищають, промивають, відсвіжують та пристосовують, годі рака примусити лізти вперед.

Д-р Михайло Данилюк

ТУТ І НА УКРАЇНІ

Не тільки тоді, як лікар із примхи дасть неписану рецепту „виїхати", не тільки тоді, як прийде втома від праці а просто — як вимога нормального життя — снується рік-річно виїзд кудись, далеко, на вакації. Це не завжди можливе. Але приходить якийсь час — і втомлена мрія збунтовано навертає пляни у дійсність.

В думках уже пакуються валізки, фотографічні апарати, щоб був спогад на цілу зиму, вудки і гачки, щоб було про що оповідати знайомим, які „напевно" не впіймають такої великої щуки, заправляється авто на дорогу і, хоч їдеться лише на десять день — знайомим дзвониться, що на 3 тижні.

⁂

Прийшов лист з України. Такий, як і багато попередніх, лише дещо довший. Прийшов якраз перед виїздом. Мотор авта вже гудів перед хатою, але не прочитати довгожданого листа? І очі пробігають по рядках:

„. . . У нас літо також доволі гаряче і, як завжди, за працею. Прохолодніше стає, коли думати про зиму . . . Тому ми вже взялися до заготівлі зимових припасів. Сушимо сливи, стали заварювати малину, вишні. Яблука і груші ще непридатні до сушення. Хоч сусіди С. випросили в нас і ці, якось, кажуть, посушимо. А в них шестеро діточок. Батько хворий, а мати втратила добру працю, відколи у Почаїв минулого року на день Іова ходила. Добре, що хоч діти здорові, хоч їм і животики дещо пороздувало, мабуть, багато картоплі їдять . . .

„. . . Пишете, що у журналі „Україна" бачили великі розбудови Луцька, Тернополя. У нас цей журнал доволі важко дістати, але міста ці та й інші таки розбудовуться. Та й чому б ні? Раз щось поставимо, закріпимо — так і залишиться. Народне це добро. І не пересунеш його нікуди. Народ його будує, а народ наш, знаєте, твердий, дуже твердий. Чи тверді ви всі, що поїхали? Я ж думаю і у вас, мабуть, є народна праця, загальне добро . . .

„. . . Питаєте про чоловіка Н. Він гарний на вроду, розумний, хоч і по десятьох роках за Уралом дещо постарів, став мовчазний. Нічого, на нашій землі його відмолодимо. А ось брат його — справжня штука. Приїхав із Одеси на відвідини. Служив в армії, каже, бував по ту сторону десь у Німеччині і стрічався з нашими людьми, що колись виїхали, як оце ви. А ми всі до нього га почали питати, як то ви всі живете, як вам усім поводиться. Він же, вредний, лише усміхнувся та махнув рукою — все одно, що на вакаціях, каже . . ."

Авто перед хатою гуділо. Час виїжджати, а лист довгенький. Чи не дочитати і передумати його вже десь над озером, на дозвіллі?

⁂

Середня північ Америки дещо пригадує північно - західню Укрвїну, зокрема Волинь, Полісся. Ліси, озера, болота також. Чимало подібних родів дерев, риб, звірини. Відпочиваючи на дозвіллі, можна з поміччю американської природи чимало навчити молоде покоління про Україну. Ось дуби, сосни, берези, тополі, навіть осики — майже ідентичні. Щуки, соми, інші риби, що пригадують наших, аби . . . їх лише якось вловити для, ніби, показу і науки про край предків. Ведмеді, кози, зайці, лиси і тхорі — такі самі, як українські. Їжаки відмінні, але колються так само. Клопіт був порівнятк американського ракуна до чогось українського.

Виходить, що з вільної науки на дозвіллі не так легко вилізти. Ситуацію рятує маленька донечка, що приносить маленьку, ніжну, блакитну квіточку: „Чи на Україні така є ?" — Безперечно, така є, їх сіють по квітниках, їх чимало на лугах, повно на підліссі. Це — лісова незабудька.

Блакитна квітка, не знати своєю появою чи назвою, пригадала недочитаний лист з України. Та й пригадала чимало іншого.

⁂

Лист з України дочитувався при ватрі. Довгий, болючий лист.

„. . . Говорячи про зиму — вже тепер турбуємось паливом. Зимою заготовляти — це вже пізно, не дістанеш. Григорій оповідав, що на Забайкаллі палива чимало. Виходить, що там добре, де нас нема, а можливо, хто його знає, там добре, де ми є . . . Бо хоч на свому. А свого триматись треба. Оце й Григорій, хоч і пустили його по десятьох роках на вільне поселення, таки повернувся сюди. Казав — день і ніч лише про рідні сторони думав.

„. . . Раді, що вам ведеться гаразд. Ви знаєте, чого ви поїхали, ми ж знаємо, чому ми залишились. Одно і друге нас в'яже. По-різному у нас іноді про вас оповідають. Але доводиться мало слухати, бож різні люди в нас та й у вас. Цікаво було почитати, що у вас різні свята відбуваються, різні народні дії із співами та танцями. У нас також чимало співів, чимало танцюють. От, якби дотанцювались до чогось, а то . . .

„Ви ж не забувайте про нас. Скільки разів весною сіємо незабудьки — все думається, чи є вони й у вас? Що вам не дають забути? Скажіть — послати вам насіння ? . ."

Лист довгий і місцями важкий. Його розшифровувати треба днями. Але своїм теплом і безпосередністю, своєю відвагою він повернув думання. Хтось колись сказав, що розумна людина думає інтелектом, а мудра — душею. Який напрямок вибрати тут? А чи можлива у наших обставинах синтеза обох методів?

⁂

Кожного вечора догоряла ватра у глибоку ніч. І кожного вечора читаний лист кінчався запитом — чи послати нам насіння? На дозвіллі думки не слухаються, вони перескакують з одної теми на іншу. В останній вечір вакацій вони чомусь зупинилися на самій ватрі.

Ватра. Осередок тепла і поєднання, що викликає почуття приналежности до спільного гурта. І є в нас ватри окремих гуртів, немов увесь час, як говорить лист з України, на дозвіллі. Але скільки є у нас спільних, загальних ватр? Вирахувати поодинокі — це легко, хоч і боляче. Вирахувати ж великі і спільні — це хоч бери і пиши, щоб насіння прислали . . .

Згоріли княжі ватри у вогнищах удільних князів, вигасли гетьманські у Дніпрі, розділившись на право- і лівобережні. За два роки нашої державности після революції 1917 року ми запалювали три ватри трьох окремих форм правління і трьох армій синів того самого народу, що одна одну силою замінювали, а вкінці їх всіх замінив московський комісар, який приніс справжню пожежу. А скільки було ватр за другої світової війни? А скільки по війні? Нехай ворог, окупант чимало винен, але яка нечиста сила перенесла „традиції" двох берегів Дніпра раптом на Збруч?

На дозвіллі, коли втікаєш від світу, шукаючи відпочинку, маленькі ватри гарні. А може, справді ми ввесь час, у всьому нашому бутті, лише на вакаціях? Тоді й насіння не поможе. Бо йому, щоб зійти — треба поту . . .

⁂

Авто гуділо додому. Вакації пройшли, пролетіли у міркуваннях над природою тут і на Україні, у порівнюваннях ведмедів, зайців, лисів, тхорів . . . Риба так і не вловилась, зрештою вудка зачепилась на вербі і пропала. Фотографічний апарат упав не у воду, а таки в болото. Спомини на зиму відклались на наступне літо.

Капосний сусід за рогом вулиці так і не повірив у тритижневі вакації . . .

ГОЛОС ЧИТАЧА

ШКІЛЬНА РАДА — УККА

При Українському Конгресовому Комітеті Америки існує Шкільна Рада. Це тіло автономне, з власною Управою, власним бюджетом, видавництвом шкільних підручників і інших навчальних посібників. Шкільна Рада на терені ЗДА опікується кількадесятьма школами українознавства з кількома тисячами учнів. Шкільна Рада опікується цими школами через своїх інспекторів, які відвідують приділені їм школи, влаштовують конференції, де обговорюються повізитаційні зауваги, а також загальні справи навчання й виховання, і про проведену роботу звітують Шкільній Раді. Шкільна Рада забезпечує школи відповідними друками, підручниками, мапами.

Не зважаючи на велику працю Шкільної Ради і підлеглого їй учительства, не зважаючи на те, що школи українознавства випускають щороку певну кількість учнів, які одержали в них добре виховання, здобули знання про нашу поневолену Батьківщину і стають провідниками в студентських та молодечих організаціях, входять у життя вашої громади, не зважаючи на велику користь, яку дають школи українознавства молоді — більшість нашого громадянства не інтересується ними і не посилає до них своїх дітей. Не помагає й праця батьківських комітетів.

Тому треба, щоб таке авторитетне тіло, як УККА і його конгрес, сказали в цій справі своє тверде слово. УККА повинен уважати справу виховання і освіти молоді за одну з своїх найважливіших справ.

На конгресах УККА мало чуємо про працю наших шкіл і Шкільної Ради, а коли деякі промовці в дискусії і підносять ту справу, то особи, відповідальні за працю УККА, не слухають їх. Вже кілька літ Шкільна Рада не дістає ані цента допомоги від УККА, бо, мовляв, вона має свої фонди. Так, вона дещо має, але чи того може вистачити на її працю? Змінюються часи, змінюються учні, змінюються методи, учительство домагається нових підручників, а ми їх не маємо. Щоб тому всьому дати раду, потрібно великих фондів. Останнім часом прийшов з малою матеріяльною поміччю Центр Опікунів Шкіл Українознавства, часом видатки, що їх повинна покривати Шкільна Рада, платять опікуки шкіл зі своїх фондів.

Школи Українознавства існують для добра цілої нашої спільноти, а УККА як представник її, повинен більше по-батьківськи трактувати їх. Конгрес повинен показати конкретні цілі, а між ними й школи українознавства, на які будуть видаватися гроші, тоді й громадянство щиріше відгукнеться зі своїми датками.

При Відділах УККА існують шкільні референти, але Відділи мало інтересуються школами. Треба, щоб Управи Відділів бодай раз на рік скликали громадські наради, щоб обговорювати справу рідного шкільництва.

Іван Білоус.
Дітройт, Міш.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(63)

Прийшовши до Борислава, Бенедьо свій досвід використав для організації бориславських ріпників, і це, як ми бачили вище, мало успіх, хоч вкінці повісти перемагає ідеологія Андруся Басараба, який заявив робітникам: „Одна нам тепер дорога осталася — підпалити се прокляте гніздо на всі штири роги. Се моє слово".

Бенедьо був проти такого рішення, але не покинув товаришів у біді.

— Га, коли інакше не можна, коли так мусить бути, — сказав Бенедьо — то нехай і так, останусь з вами до кінця. Палити з вами не піду, того від мене не жадайте, але останусь тут на місці.

Те саме зробили і два прихильники Бенедя: Стасюра і Матій.

Цікаве „закінчення" цієї повісти, яку автор урвав на отаких словах, не надто оптимістичних:

„Всі побратими, окрім Бенедя, Матія і Стасюри, стовпилися довкола Андруся і тихішим голосом розпочали оживлену нараду. Матій сидів на припічку, держачи нестямно в зубах давно вигаслу люльку, Стасюра шпортав палицею по землі, а Бенедьо сидів на лаві, звісивши голову, а по довгій хвилі встав, утер рукавом дві пекучі сльози, що туй-туй хотіли бризнути з його очей, і вийшов на двір. Це він прощався зі своїми золотими надіями"... (ст. 327).

Це — останні Франкові слова в повісті, про яку сам автор написав, що це „була спроба представити саморідний робітницький рух бориславських ріпників, що закінчивсь великою пожежею Борислава в осени 1873 р." При деяких виданнях друкується кілька сторінок „закінчення", що його написав син поета — Петро Франко. Та не беремо цього закінчення до уваги.

Крім світу праці, бачимо в цій повісті і світ працедавців, яких репрезентують рідні Германа Гольдкремера і Леона Гаммершляґа. О. Білецький пише, що ці родини „продовжують історію розпаду і виродження буржуазної сім'ї, розпочату в "Boa Constrictor" (ст. 271). Буржуазні сім'ї ще й досі не „розпалися" в тих країнах, де їх не винищили комуністичні режими, а божевільно-ідіотичний син Германа, Дудідко в "Boa Constrictor" і Ґотліб в „Борислав сміється", як виходить із Франкових повістей, не є типовими представниками буржуазії.

О. Дорошкевич гадає, що хиби в цій повісті спричинилися до того, що автор не вертався більше до неї за свого життя, хоч її не докінчив. О. Дорошкевич пише:

„З боку композиції й самої фабули повість „Борислав сміється' має багато хиб і ці хиби мабуть і спричинилися до того, що автор не скінчив свого твору. Так, об'єднання робітників, їхні розмови, методи їхньої боротьби з бориславськими капіталістами — все це було занадто наївне й теоретичне навіть для початку 80-их років. Ясно, що автор виявляв тут свої теоретичні погляди на розв'язання робітничого питання, а не давав художнього відтворення дійсного, чи хоч би ідеального, можливого життя" (ст. 40).

Таким чином О. Дорошкевич заперечує реалізм автора цієї повісти в деяких її частинах, підкреслюючи дійсно мистецькі реалістичні картини з життя ріпників, про що згадаємо пізніше.

На думку Дорошкевича „сама фабула розбита в повісті на кілька окремих мотивів, іноді мало зв'язаних з головним сюжетом повісти. Головний момент тут боротьба робітників з капіталістами в Бориславі. Але сюди приєднуються такі побічні мотиви: 1) історія взаємовідносин між Германом Гольдкремером та його сім'єю — жінкою Рифкою і сином Ґотлібом; 2) історія (незакінчена) взаємовідносин між Ґотлібом і Фанні Гаммершляґ; 3) суперництво між двома найбільшими багатирями — Гольдкремером і Гаммершляґом: 4) епізод з убивством Івана Півторака ; 5) Помста Прийдеволі за знущання з коханої дівчини та деякі дрібніші мотиви. Оці другорядні (порівнюючи з розвитком головної дії) мотиви розбивають увагу читачеві і становлять найважливіші хиби художньої композиції повісти, не даючи можливости передбачати кінця твору". (ст. 40-41).

О. Дорошкевич робить Франкові невиправдані закиди, бож майже всі вичислені критиком „окремі мотиви" таки пов'язані з головним сюжетом повісти; хіба ж можна вважати суперництво між Гольдкремером і Гаммершляґом за „замало зв'язане" з головним мотивом повісти — з боротьбою за робітничі права? Те саме відноситься до дурнуватого Ґотліба, який для своєї примхи підпалив Борислав, випередивши в цьому прихильників Андруся Басараба. В цьому треба признати слушність І. Бассові, який пише, що „на особливу увагу заслуговує питання про майстерність Франка в побудові сюжету і композиції повісти „Борислав сміється", уміння розкрити всебічні зв'язки людського характеру з конфліктом". („Художня проза І. Франка", ст. 172). У поведінці і соціяльній природі Леона та Германа, на думку Басса, „відбиті найтиповіші риси сотень і тисяч капіталістів, до яких приглядався й за якими спостерігав І. Франко. Це можна сказати і про інші образи експлуататорів із цієї повісти, такі як наглядач Мортко, Блютіґель, Рифка, Ґотліб та ін. Всі вони індивідуалізовані, мають яскравий характер і виявляють соціяльну природу кляси капіталістів" (ст. 172).

Франко написав тільки 20 розділів повісти і залишив розпочатий 21-ий. В паперах письменника є назва дальших розділів: Смерть Леона, Смерть Матвія, Нещасний випадок з Бенедьом, Дальше-пожар, Андрусь у суді, Рифка і Фані.

Гр. Шляхицький

ДОБРОВІЛЬНЕ ПЕРЕСЕЛЕННЯ НАДБУЖАНЩИНИ

(СУМНИЙ СПОГАД У ДВАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ)

(1)

Цього року з прикрістю згадують українці з-над Буга та Солокії двадцяту річницю свого переселення до СССР, чи на західні землі Польщі. З тієї нагоди хочу написати кілька слів про ці жалюгідні події. Можу дещо про них сказати, бо сам я був наочним свідком і переживав це все разом з іншими нашими людьми. Варто також про це написати, бо досі майже не зустрічав я в наших часописах чи виданнях згадки про останні хвилини життя наших людей над Солокією та Бугом по польській стороні.

Знаним є фактом, що по останній війні деякі наші родини з Лемківщини, Грубешівщини, Холмщини і т. д., які замало були переконані про „щастя большевицького раю", зголосилися на виїзд до Совєтів. Але загал населення ніяк не хотів забиратися з етнографічних українських земель і йти до большевиків, бо дуже добре знали, що їх там чекає. Большевицький і польський уряди роздавали відозви, заохоти, різні обіцянки, щоб населення зрушити з місця та склонити до виїзду. Однак те все нічого не помагало. Великою колодою в тому варварському ділі для поляків і москалів, була УПА, частини якої перебували на Лемківщині й Надбужанщині. В 1945 р. польський комуністичний уряд вислав був військо на поміч у виселенні українців — залишенців. Це військо розпочало свій варварський похід від Лемківщини та йшло від міста до міста, від села до села, посуваючись на північний схід. Воно змушувало українське населення покидати свої рідні стріхи, грабежами, побоями й терором. Точнішого опису про цей жахливий похід на Лемківщині не подаю, бо там я в тому часі не перебував. Про це вже інші досить подали.

Коли розпочалася „переселенча акція", автор цих рядків перебував над Бугом, у Кристинопільщині. Тому зупинюсь тільки над тією частиною нашої території.

В часі, коли польське військо розпочало виселення наших з Лемківщини, в селах Равщини, Белзчини, Кристинопільщини, Сокальщини, Крилівщини — ділялися несамовиті речі. Усі села переживали нечуваний жах і терор. Молодь, яка ще не була пішла в ряди УПА, вдень ховалась по полях, лісах. Вночі, наче злодії, закрадалися до домів. Польські міліційні банди, бо інакше годі їх назвати, лиш сонце зійшло, нападали на села, робили т. зв. „облави", ніби за „бандерофцами", а в суті речі за добром наших селян. Населення мусіло ховатись, закопувати речі в землю, щоб не пограбували найконечнішого. Ще сьогодні стоїть перед моїми очима один образ такої „облави" на маленьке село — Клюсів, 3 км. від Кристинополя на пол. схід. Бачу, як міліція, цивілі, чоловіки, жінки, хлопці, дівчата і діти польські везуть награбоване в Клюсові: коні, корови, вівці, поросята, кури, гуси, подушки, перини, ітд. Усі врадувані, з криком на устах, з погордою до українців і погрозою для них, йдуть до своїх домів у Кристинополі. Ніхто з наших людей не смів щось сказати, боронити, бо зараз били, катували, мордували.

Ось другий образ. Село Добрачин, 4 км. на схід від Кристинополя. Дивлюсь, як по такій „облаві" ведуть наших людей, самих чоловіків, і то старших, бо молодші повтікали в ліси. Було їх коло 150 осіб, руки пов'язані колючим дротом, усіх попровадили до Кристинополя. Там їх скатували так, що кілька на місці повмирали, інші вмерли вдома, а ще інші, по такому „переслуханні", назавсіди стратили здоров'я.

Ще один образ. З Кристинополя до села Боратина веде дорога через присілок Маджарки. Тут жило кілька українських родин. Одного дня польські комуністичні міліційні банди напали на цей присілок. Зігнали людей, чоловіків, жінок і дітей до стодоли, замкнули стодолу і підпалили її. Так, серед мук, згоріла родина: Кулиничів, Котів, а навіть маленька 7-літня Кася Кіт. Дві її старші сестрички якось незамітно видерлись зо стодоли і почали втікати полями на залізничу станцію, де тоді працювали большевики. Міліція, побачивши утікаючих дітей, почала до них стріляти, але їх врятували большевики зо станції. Два дні опісля о. И. Р., чернець Кристинопільського монастиря оо. Василіян поховав рештки недопалених костей згаданих людей на кристинопільському кладовищі.

Цього було вже забагато населенню. Тому всі, що мали силу й охоту, покидали рідну стріху, йшли у відділи УПА, які діяли і по тутешніх селах. Насамперед провід УПА покликав був команданта міліції на переговори і домагався, щоб ці грабунки й бандитські вчинки припинилися, і, щоб злочинці віддали награбоване людське добро. Командант приобіцяв був це зробити, але згодом знову розпочав робити те саме.

Однієї ночі, коло півночі, на вулицях Кристинополя, почулись постріли. Це частина УПА підійшла була аж до самого міста. Вони постріляли польських стійок, спалили кілька хат польських ватажків, і, між ними хату, команданта міліції, підійшли аж до середини міста і на ринку випустили гарматне стрільно на станицю міліції, яка тоді містилася в школі. На жаль, стрільно було вогке і навіть не долетіло до мети. Без експльозії впало перед школою. По тім частини УПА мусіли відступити. Цей факт і відвага українських бойовиків внесли переляк в усе польське населення.

Наступного дня в місті було тихо й сумно, наче по якомусь похороні. Поляки були невдоволені, міліція поденервована ходила, бігала то сюди, то туди. Пізніше сам командант міліції вибрався до монастиря оо. Василіян, яких там під цю пору було коло двадцяти. Ігуменом і парохом був там о. В. К. Командант міліції домагався від о. В. К., щоб усі монахи перенеслись до одного кітка, бо решту монастиря має забрати міліція для себе. Думав командант, що українці не будуть нападати на український монастир, тому там поляки, будуть безпечні. Парох В. К. рішуче тому спротивився, покликуючись на конкордат Польщі з Ватиканом. Коли ж командант таки наставав на своє, тоді настоятель монастиря сказав: „Коли ви ввійдете силою до монастиря, я зараз вибираюся до Люблина чи Варшави з доносом на вашу поведінку". Це помогло і командант покинув монастир і більше не приходив.

Тоді деякі міліціонери, на наказ команданта, поїхали до села Острова, 7 км. на захід від Кристинополя. В цьому українському, тепер у двох третинах вже спольщеному селі, була „твердиня польської боївки". Сюди в 1944 році попріїздили різні старшини з Варшави та інших міст, тут вони скривалися, а рівночасно стягали якнайбільше своїх сил. Вони мали замір звідсіля рушити на прикордонні українські села та і їх спалити й населення вирізати. На щастя це їм не вдалося. Одної несподіваної ночі ще в 1944 р. зимою, на кількох санях, заїхала до Острова „військова контроля" з Варшави. Це були наші хлопці, перебрані за польських офіцерів. По приїзді до села поляки їх чемно прийняли, привітали і вночі справили для них забаву. Коли все товариство було добре розбавлене, тоді наші сказали: „руки вгору", і розпочалась розправа. На умовлений знак, з поблизьких сіл надійшла нашим поміч. Бій тривав від півночі до ранку. Поляки були добре озброєні і багато їх було. Ранком наші відступили, унешкідливши ту польську боївку.

З того Острова міліціонери принесли досить військової допомоги для Кристинополя. Міліція перенеслась зі школи до кляштору оо. Бернардинів. Цей польський кляштор мав вже коло двох соток літ, сильно побудований, з грубими мурами та кріпкими пивницями, підземелями. Від згаданого нападу УПА на Кристинопіль польське населення вдень було спокійне, але коли надходила ніч, тоді розпочиналися їхні сумні каравани. Так з міста Кристинополя, як і з сусіднього села Нового Двору, поляки з клунками на плечах ішли до кляштору ночувати, брали своїх дітей з собою, бо боялися нового нападу. Такий стан тривоги, нарікання, поденервування тривав кілька тижнів. Чесні поляки просили, щоб міліція перестала нападати на українські села і не рабувала їх, але модерні вандали, не слухали їхнього голосу. Вони робили далі своє.

(Далі буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Успіхи студ. Тирси Дибайло

Тирса Дибайло

Довідуємося про успіхи студентки Пратт Інституту Тирси Христі Дибайло, яка скінчила з відзначенням курс проєктування моди й ілюстрації.

Тирса Христя Дибайло, донька м-гра Володимира й Цецилії Дибайлів, народилася вже тут, скінчила з відзначенням гайскул 1965-го року. Будучи ученицею гайскул всі кликали її „юк". бо вона на кожному кроці гордилася своїм українським походженням. Перед ґрадуацією в гайскулі написала шкільну працю з історії України. А коли лівий професор історії не вподобав собі цієї праці й подав замітку на долі, що „Україна є історичною частиною Росії", вона зажадала від принципала школи прилюдного мітингу в цій справі, де оборонила свою працю, а професор історії перепросив її за хибну інтерпретацію.

В коледжі також освідомлювала студентів і професорів про Україну. За останню її працю про „Початки християнства на Україні" дістала спеціяльне вирізнення, і ця праця була поміщена в студентськім часописі та англомовнім тижневику „Свобода".

За гарні оцінки з англійської мови й історії мистецтва на першому семестрі перенесено її з цих предметів на третій семестр, а Світрер Фавндейшин оф Ню Йорк Сити уділив їй стипендію 1000 долярів на біжучий рік. Декан Коледжу зазначив, що, як її оцінки будуть такі самі, стипендію продовжать на дальші роки.

Тирса є членом 372 Відділу УНСоюзу, і минулого року вибрано її на другу дружку міс Союзівки на 1966 рік.

Бажаємо молодій Тирсі багато успіхів і витривалости в дальшій праці.

О. Я.

ІНЖЕНЕР НЕСТОР ГОРАЄЦЬКИЙ

(Посмертна згадка)

У Філядельфії помер 31 липня інж. Нестор Горасцький у розквіті віку, на 43 році життя.

Народився в Добромилі, Зах. Україна в 1923 р., українську гімназію закінчив у війну, в Кракові в 1940 р., технічні студії, з відзначенням, на факультеті будівельної інженерії в Політехніці у Відні в 1949 р. По закінченні студій, як молодий інженер, працював на протязі 7-и років у Відні, у Фірмі д-р Вельцер.

Пересилившися в 1956 р. до ЗДА, до Філядельфії, поступив на працю, спочатку у фірмі Юнайтед Енджінірс, а опісля перейшов до Фірми Олбрайт енд Фріл, у якій залишився до своєї смерти.

Уже в 1960 р. зложив у Пенсилвенійськім стейті вимагані іспити і одержав ліцензію самостійного професійного інженера. Завдяки своїм здібностям став у фірмі Олбрайт енд Фріл керівником відділу будови мостів. Увесь час, працюючи професійно, зробив на Пенсилвенійському університеті диплом магістра і готовився до екзамену на доктора технічних наук. Реченець докторського екзамену був призначений на травень 1966 р. Перед інж. Горасцьким стелилася світла професійна кар'єра. Хвороба не дозволила покійному осягнути докторський титул.

Поселившися у Філядельфії, інж. Нестор Горасцький одружився в 1957 р. з панною Оксаною Андріянович. дочкою п. Савина Андріяновича, колишнього урядовця Банку Краєвого Господарства у Львові, а на еміґрації директора Українського Кооперативного Банку „Самопоміч" у Філядельфії.

Побралися одинак з одиначкою. Вродлива, щаслива пара Горасцьких стала прикрасою товариських імпрез української Філядельфійської Громади.

У 1963 р. інж. Н. Горасцький був у (залізничій) катастрофі підміської філядельфійської залізниці, при чому був контужений в голову. Нещастя трапилося саме в день його народин. Ніхто не міг передбачити, що це було мементо його передчасної смерти. З контузії розвинулася недуга, яка по трьох роках забрала його з цього світу. Інж. Нестор Горасцький осиротив молоду дружину і троє дрібних дітей, двох синків і донечку. Крім дружини і малят, Покійний залишив в Краю маму-вдову Галину Горасцьку з дому Мокрицьких. Батько катехит, о. Теодор Горасцький помер в Краю після повороту зі заслання. Залишилися і його тесті, загально шановані у Філядельфії, панство Андріяновичі.

Смерть інж. Н. Горасцького відбилася пригноблюючим відгомоном широко у цілій українській громаді у Філядельфії, зокрема в колі українських інженерів. Ще за студентських часів був Нестор Горасцький активним членом Студентського Товариства „Січ" у Відні. В Товаристві Українських Інженерів у Філядельфії був на протязі одної каденції заступником голови. І суспільство і Товариство Інженерів покладали великі надії на Покійного, коли він, по осягненні ступеня доктора, буде мати більше вільного часу на громадську роботу.

У могилу зійшов один зі середущої ґенерації, на якого наша спільнота в ЗДА могла оправдано покладати великі сподівання. Ця втрата зокрема є болючою для всіх, рідних, приятелів і знайомих, що так чисельно супроваджали його в дорозі на вічний спочинок.

І. Б.

• Японці мають свого сателіта. Інститут Простору й Аеронавтики Японського Університету в Токіо вислав у простори свою першу ракету з телевізором Каппа 9-11. Ракета важить півтори тони, а телевізійне приладдя 22 фунти.

Помер поет Микола Терещенко

30 травня 1966 року помер в Києві на 68-му році життя поет Микола Терещенко. Він народився в сім'ї селянина 13 вересня 1898 в селі Щербанівці на Черкащині. Студіював в Київському Політехнічному Інституті. Вже в 1918 року почали появлятись у журналах і газетах вірші Терещенка. Він зараховувався до лівого крила і брав участь у таких виданнях, як „Червоний вінок" (1919) і „Вир революції" (1921). Належав до літературної організації Комункульт і до ВУСПП. Від 1925 до 1934 був редактором журналу „Життя і революція". Перша книжка віршів Миколи Терещенка „Лябораторія" вийшла друком в 1924. Далі йшли такі книги: „Чорнозем", „Мета і межа", „Республіка", „Країна роботи" (1928), „Дорога", „Риштування" (1930), „Порив" (1932) і інші. В другій половині тридцятих років Терещенко не був у ласці влади і щойно війна дала йому змогу друкуватись. Він пише низку репортажів і інших творів на тему війни, а саме „Дівчина з України" (1942), „Верба рясна" (1943), „Зорі" (1944). І після війни зникає ім'я Терещенка з літературних сторінок журналів. Аж у 1956, після смерти Сталіна Терещенко друкує поетичні репортажі „У битвах і трудах", а в 1956 збірку „Щедра земля". В 1962 вийшла книжка „Серце людське". Терещенко вимогливий до форми і тому мав успіхи у перекладницькій роботі. Головно перекладав з французької мови, а саме вірші Верґарна, Золі, Барбюса, Араґона й інших поетів. В 1966 вийшла книга перекладів Терещенка з Верґарна. Перед смертю здав він до видавництва антологію французької поезії у своїх перекладах. Терещенко перекладав також поетів Сходу.

ПОСАДНИК ВІННІПЕҐУ ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

Вінніпеґ. — Посадник міста Вінніпеґу Степан Дзюба, закінчуючи поїздку по західній Европі, відвідав Україну й 6 серпня був у Києві. З Києва їздив Ст. Дзюба до Канева й відвідав могилу Т. Шевченка. Найбільше враження зробила на посадника Вінніпеґу в Києві надзвичайна чистота міста й краса. Після кількох днів побування в Києві Ст. Дзюба, відвідав рідне село батьків, був у Москві та через Данію повернувся до Вінніпеґу.

ДВА ВЕСІЛЛЯ

Читаю про весілля в українському Гантері (Свобода ч. 137), чи радше про кілька весіль, які там відбулися. про українські весілля з давніми гарними звичаями, які зацікавили навіть приявних чужинців. Молоді пари — діти свідомих українських родин і самі активні члени української спільноти, й тому треба надіятися, що вони збільшать чисельно нашу українську громаду, що вони будуть одними з тих, які причиняться до здержання депопуляції наших громад, про що читаємо у статті В. Мацькова п. н. „Тривожна статистика" (Свобода ч. 134). Хоч міродайні чинники опрокидують статистичні дані цієї статті, але не треба аж великої статистики, щоб виказати, що ми чисельно слабнемо, що в наших товариствах і організаціях щораз менше людей активних, охочих до праці. Коли перед недавніми роками люди побивалися за участю в управах наших товариств, тепер не раз треба відкладати збори, бо нема охочих увійти до управи та включитися у працю.

Та одночасно в цьому самому числі Свободи (ч. 137) читаємо і про друге весілля, у Шикаґо, про яке не можна висловитися так, як про „гантерське", бо молода, хоч і „відома як довголітня пластунка" одружується з нечленом нашої спільноти. На жаль таких весіль щораз більше, на жаль такі весілля будуть продовжувати „тривожну статистику", бо такий закон життя мішаних подруж серед еміґрантських спільнот. Годі уявити собі, щоб батько відрікся своєї рідної мови і говорив та виховував своїх дітей у чужій йому мові та культурі, далекій від його власної, може і йому незрозумілій. А якщо він виховуватиме їх по свойому, тоді ті діти втрачені для нашої спільноти, вони принесуть „суспільний дефіцит" нації. Звичайним арґументом у випадках мішаних подруж є слово „любов", про яку „ви старші вже забули, чи якої не хочете розуміти". Так, слово „любов" має дуже чарівне значення, але у пісні співають: „Любов, дівчино, є це сон, що скоро проминає", сон скоро проминає, а залишається реальна життєва дійсність, яка приносить не сльози радости, а гіркого розчарування, бо хоч є каяття, та вороття немає. Прикладів для цього зараз може ще не багато, бо та „акція" тількищо розгортається, але підождімо деякий час, а прикладів буде немало, бо знаємо про це вже з минулого.

Чи міг хто колись передбачити, що поверсальська Польща буде змушувати дітей з мішаних подруж до переходу „на польське", бо в їх жилах пливе „польска крев". Ніхто того не передбачував і тому колись одружувалися з чужинцями і багато чужого елементу влилися у наш національний організм, який, правда, приніс і деяку користь нашій нації, даючи добрих і світлих громадян. Так, але це було на батьківщині, у нашому морю, у якому, хотів чи не хотів, мусів утопитися кожний чужинець, якщо його друга половина була свідома своєї національности. Але інакше було у чужому морю, у якому немало людей потурчилося, побусурманилося, спольщилося, знімчилося чи обмосковилося „завдяки" мішаним подружжям.

Молоді подають ще один арґумент для оправдання мішаних подруж: дівчата кажуть, що для них нема відповідних хлопців, а хлопці, що нема дівчат. І цей арґумент не видержує критики. Нема їх в одній місцевості, то може є у другій, третій. Поїдь, в сезоні, у „Сойзівку", „Гантерівку" чи іншу „Марту", забавишся і може впаде щось в око чи в серце. Колись наші студенти теології робили прогулянки по всій Галичині, шукаючи майбутньої „попаді" і товклися „драбинястим возом", або власними ногами, бо не було ані авт, ані автобусів, ні їзди „на палець". Може грошей нема? Якщо він чи вона їх не має, то батько, а ще скорше мама їх роздобуде, щоб тільки син чи доня привели до хати невістку чи зятя. Хвалилася мені одна дівчина, що її хлопець приїхав до неї у стейт Ню Йорк аж з Монтреалю в Канаді, а їхав „на палець", бо серце тягнуло, хоч у кишені мабуть було порожньо. Галицькі караїти, немаючи достатнього вибору у своїй громаді в Галичині, їздили шукати подруг у другу колонію караїтів аж під Вильном.

Ні, нема арґументів, які оправдували б мішані подружжя, які дозволяли б втрачати з наших рядів молоді надійні одиниці на те, щоб вони ставали поґноєм для розросту інших націй, хоча б нам дуже милих і симпатичних. Також „потіха", що він, чи вона вже вчиться української мови і „певно" буде добрим українцем, наївна, бо є виплivом замріяних чи затьмарених сердець.

Кожному лиху треба протидіяти, а що мішані подружжя також лихо, то і йому треба протидіяти. Тільки до цього нехай не беруться „старі", бо попсують справу; вони в очах молоді „старомодні", не ідуть з духом часу, не розуміють сучасного світу й життя. Вправді колись наші предки розв'язували такі справи дуже простим і радикальним способом, але нині такі засоби не осягнуть мети. До розв'язки цього питання нехай візьметься ідейна молодь, та молодь, що розуміє нашу істину, молодь, яка хоче прислужитися українській справі, молодь з „гантерського весілля". У програму праці своїх клюбів і товариств нехай молодь поставить і це питання, нехай просвічує несвідомих і рятує потопаючих, а певно не одна врятована душа скаже їм згодом: „спасибіг".

О. З.

ПОЛІЦІЯ ВТИХОМИРЮЄ СТУДЕНТІВ

Арґентинські поліцаї ведуть арештованих студенток — учасниць антирежимної демонстрації в Буенос Айрес.

Закінчився вишкільний табір „Стежки Культури"

(Закінчення зі стор. 1-ої)

раїнське малярство. Крім того ще й того тижня виступили перед учасницями табору „Стежки Культури" наші письменники, а саме: Євген Маланюк, Богдан Бойчук і Богдан Рубчак. Комендантка пластунок Ольга Кузьмович подала огляд української преси, а Оксана Соколик говорила про українську музику 20-го сторіччя. В останньому дні таборування учасниці вислухали доповіді про українські народні строї, що її виголосила голова Союзу Українок Америки Степанія Пушкар. Редакторка журналу Союзу Українок Америки „Наше Життя" Лідія Бурачинська замкнула листу доповідачів на цьогорічному таборі „Стежки Культури" обговоренням перекладів. В останньому тижні учасниці цього табору мали також нагоду побачити українські фільми, а саме „Землю" і „Звенигору" режисера Олександра Довженка, як також фільм за оповіданням Михайла Коцюбинського „Тіні забутих предків". На таборі працювала журналістична секція і її заходами вийшов збірник, в якому поміщені твори молодих літераторок, — вірші, короткі нариси, жарти. Сорок учасниць табору „Стежки Культури" мали нагоду поглибити своє знання про українську культуру, здобули знайомства з українськими письменниками і діячами різних ділянок культури та найважніше провели вакаційний час у рідному гурті пластових подруг, об'єднані не тільки пластовим однострoєм, але глибоким бажанням здобути ширше і глибше знання про українську культуру. Це вже другий цього роду вишкільний табір, що його започаткував попереднього року курінь пластунок „Перші Стежі" і вже чується голоси, що й пластуни зацікавлені таким вишкільним табором. Треба сподіватись, що в наступному році матимемо два вишкільні табори для пластунок і для пластунів.

● **У Туреччині** існують в урядових колах розбіжні думки, чи переселити коло 8.000-10.000 осіб, які стали бездомними внаслідку останнього великого землетрусу, в інші околиці, чи допомогти їм відбудуватись на тому самому місці. Противники переселення твердять, що нові будинки з каменя і цементу будуть безпечні у випадку нового землетрусу та що не треба перетворювати кілька повітів Туреччини в безлюдну пустелю. Офіційна цифра загинулих: 2.300 осіб.

● Батько Чарлза Дж. Віймена, який застрелив у Остіні 14 осіб і понад 30 поранив, стрінувши поліциста, який вбив його божевільного сина, сказав: „Я вас шаную за те, що ви зробили". Він прибув до Тексасу, де висловив співчуття родинам жертви, що їх вбив його син, якого застрелив поліцист Раміро Мартінес, який відважно виліз на високу вежу, звідки стріляв Віймен.

Сенатор Даґлес підписав петицію СУСТА...

(Закінчення із стор. 1-ої)

в яку представники СУСТА збирають підписи учасників Конгресу ЮСНСА, щоб її пізніше вручити Головному Поштмайстрові ЗДА і тим допомогти в кампанії для започаткування серії поштових марок присвячених героям Поневолених Народів, першою з яких буде марка Тараса Шевченка. Під час підписування сенатор Даґлес зазначив, що він підтримує справу видання марки Тараса Шевченка так, як він підтримував поставлення пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці Америки.

На Конгресі ЮСНСА, який триватиме до 1-го вересня і в якому бере участь коло 1,000 делегатів і 150 різних обсерваторів і гостей, СУСТА має свою виставку, де роздає літературу в англійській мові про Тараса Шевченка, Україну, теперішнє поневолення України, Тиждень Поневолених Народів і найновіші переслідування української культури в УССР. Ці видання були надіслані централею Українського Конґресового Комітету Америки і відділом ООЧСУ в Ню Йорку. Крім петиції для видання марки Тараса Шевченка, роздавання брошур і книжок, представники СУСТА беруть активну уасть у нарадах Европейської Підкомісії конґресу, нав'язують контакти з чужинецькими студентськими представниками й інформують учасників конґресу про Україну і її теперішнє положення.

МАЛЯР ЛЕВ ҐЕЦ ПОДАРУВАВ СВІЙ АЛЬБОМ РИСУНКІВ КРАКОВА МУЗЕЄВІ

Краків. — Місцева польська газета „Трибуна люду" подала повідомлення, що відомий український маляр Лев Ґец подарував свій альбом „Старе місто Кракiв" краківському музеєві. Цей альбом старовинних пам'яток давньої столиці Польщі має 450 рисунків, що їх виконував наш маляр впродовж кількох років, будучи професором Краківської Академії Мистецтв. Свій дарунок зробив мистець Ґец з нагоди 1.000-річчя польської держави. Мистець Ґец є автором подібного альбому рисунків старовинних пам'яток міста Сянока. Виставки мистецьких картин Лева Ґеца відбувались в Україні і в Польщі, як також і в інших країнах і перед кількома роками в Ню Йорку.

ТАРЗАН, ч. 5676. Тарзан не піддається!

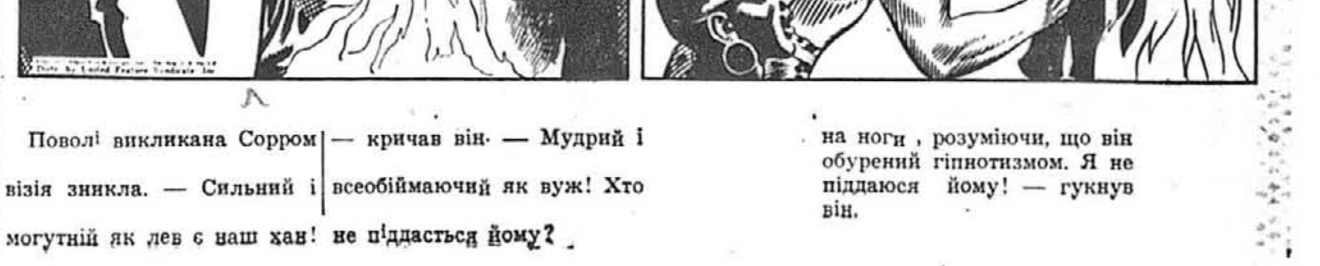

Повoлі викликана Сорром візія зникла. — Сильний і могутній як лев є наш хан! — кричав він. — Мудрий і всеобіймаючий як вуж! Хто не піддасться йому?

... на ноги, розуміючи, що він обурений гіпнотизмом. Я не піддаюся йому! — гукнув він.